

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**«Шляхи підвищення ефективності навчання населення діям у
надзвичайних ситуаціях»**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань
цивільного захисту завідувачів навчально-консультаційних пунктів,
навчально-методичних центрів в сфері цивільного захисту

завідувача навчально-консультаційного пункту м. Славутич

Голуба Миколи Леонідовича

Перевірив:

(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2019

Зміст

1. Вступ	стор. 3-4
2. Шляхи підвищення ефективності навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	стор. 4-8
3. Якісне виконання працівниками навчально-консультаційного пункту ЦЗ своїх обов'язків – як один із шляхів підвищення ефективності навчання населення	стор. 8-9
4. Ефективність організації планування роботи з навчальної діяльності	стор. 9-11
5. Контроль та стійке дотримання запланованих показників роботи пункту - запорука ефективності та якості навчання населення	стор.11-15
6. Мобільний навчально-консультаційний пункт	стор. 15-19
7. Навчальне матеріально-технічне забезпечення роботи мобільного навчально-консультаційного пункту	стор. 19
8. Висновок	стор. 19-20
9. Список використаних джерел	стор. 21

1. Вступ

Сьогодні перед державою стоїть вкрай необхідне завдання – якісно навчити населення діям у надзвичайних ситуаціях. Виконання цього завдання

потребує значних зусиль, адже у першу чергу, необхідно змінити у свідомості наших громадян стереотипи мислення, аби кожен громадянин зрозумів, що від рівня його обізнаності з питань безпеки життєдіяльності, від його свідомого бажання опанувати ці знання сьогодні може залежати його життя і здоров'я. Тож, про правила безпеки життєдіяльності, порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій слід нагадувати пересічній людині щодня. Відповідно до соціально-політичної ситуації в країні є нагальна потреба в навчанні населення заходам надання долікарської допомоги. Не останнє місце в системі по навчанню населення діям у надзвичайних ситуаціях посідає навчально-консультаційний пункт.

Навчально-консультаційний пункт здійснює практичне навчання безпосередньо на підприємствах, в установах, організаціях, у навчальних закладах та сприяє виконанню відповідним органом місцевого самоврядування завдань з підготовки населення до дій у надзвичайних, несприятливих побутових ситуаціях та в умовах терористичного акту.

Навчально-консультаційний пункт очолює завідувач, який призначається та звільняється з посади керівником Центру. Навчально-консультаційні пункти проводять навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях – виконують саме ту форму навчання населення, яка здатна ефективно налагодити зв'язок між населенням та фахівцями у сфері цивільного захисту. Організація роботи навчально-консультаційного пункту щодо навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях дуже важлива в даний час. Навчально-консультаційний пункт є осередком консультаційної, просвітницько-інформаційної роботи і пропаганди знань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності серед населення області.

В наш час почали активно діяти мобільні навчально-консультаційні пункти – саме та форма навчання населення, яка здатна ефективно налагодити зв'язок між населенням та фахівцями у сфері цивільного захисту. Практичне використання ІКТ під час підготовки та проведення навчання з

урахуванням місця, ролі та основних напрямків їх використання на мою думку є дуже важливим фактором підвищення ефективності навчання населення. Використання комп'ютерних технологій допомагає не тільки викликати зацікавленість, а й допитливість, уважність, спостережливість, що сприяє застосуванню в роботі важливих, сучасних методів навчання.

2. Шляхи підвищення ефективності навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

2.1. Ефективність навчання – це властивість навчального процесу, яка зумовлена його якістю та кількістю засобів, що беруть участь у процесі, а також конкретною ситуацією; Ефективність уможливорює виконання певної задачі; характеризується певним співвідношенням між отримуваним сумарним ефектом та сумарними витратами на створення і використання засобів, що беруть участь у процесі, його організацію та здійснення. Важлива не кількість знань, а їх якість. Можна знати дуже багато, не знаючи самого потрібного.

У процесі свого існування людина пізнає навколишній світ і самого себе. Ми набуваємо нові знання зі свого особистого досвіду, а також в процесі навчання в школі, вузі, в спілкуванні і спільній діяльності. За допомогою книг, теле- і радіопередач ми підвищуємо свій освітній рівень. Накопичений досвід і отримані знання ми використовуємо у своїй роботі, в процесі спілкування з людьми. Знання допомагають нам ефективно управляти діяльністю, успішно вирішувати життєві завдання, вчитися на своїх помилках і, відповідно до свого досвіду, змінювати свою поведінку і самого себе.

Всі знання створила людина. І на даний момент напрацьовано стільки знань, що не вистачить всього життя, щоб отримати їх. Не потрібно намагатися досягнути неосяжне. Може бути, варто зосередитися на чомусь

одному. Якість отриманих знань відображає ефективність навчання людини, а від цього залежить, наскільки буде успішна його діяльність.

Для того щоб підвищити ефективність навчання, людині необхідна мотивація і інтерес. Якщо людина не розуміє, навіщо йому потрібно щось вчити, то процес навчання буде задалегідь приречений на невдачу, всі отримані знання будуть тут же забуватися. Мотивація - це бажання людини отримати нові знання та навички, придбати відповідний досвід. Для того щоб дійсно досягти чогось в житті, людині потрібна потужна мотивація. Вона дозволяє йому реалізувати всі свої потреби і досягти наміченого результату. Потрібно тільки не боятися труднощів і вчитися правильно оцінювати отримані знання з точки зору досягнення мети.

2.2. Практична ефективність використання ІКТ під час підготовки та проведення навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Швидкий розвиток комп'ютерної техніки і розширення її функціональних можливостей дозволяє широко використовувати комп'ютери на всіх етапах учбового процесу. Великі можливості містяться у використанні комп'ютерів при навчанні населення діям у надзвичайних ситуаціях. Аналізуючи досягнення слухачів у засвоєнні навчального матеріалу, я зробив висновки, що в разі систематичного застосування інтерактивних методів у слухачів підвищується інтерес, стимулюється навчальна активність, розвивається мислення, пам'ять, формуються здібності приймати розумні рішення в нестандартних ситуаціях. необхідності запровадження комп'ютерних і мультимедійних технологій в процес навчання. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності слухачів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх компонентів навчального плану діяльнісного підходу.

Усім відома аксіома, що слухач повинен не просто слухати й думати, але й щось робити, так як під час виконання роботи запам'ятовується 80 % того, що він зробив. Спираючись на власний досвід, можу стверджувати, що головним мотивом у розвитку пізнавальних інтересів слухачів є самостійне виконання ними творчих завдань, створення і розв'язання проблемних ситуацій, практичні та роботи, використання наочності, екскурсії. Викладач повинен пам'ятати три речі: він працює з людьми, він повинен розвивати в них навички мислення високого рівня, він повинен бачити результат своєї праці. Мій досвід роботи вказує на те, що для наших слухачів дуже важлива психологічна атмосфера, в якій вони перебувають. Саме тому намагаюся завжди заохочувати навіть невеликий успіх, відмічаю потрібними словами його особисті досягнення. Лекція має слугувати засобом розвитку творчих здібностей слухачів, їхніх потреб, обдарувань, інтересів, самовираження та самореалізації, розвивати постійне прагнення до пізнання і самовдосконалення. Вчити самостійно працювати - це й означає вчити розумової праці. Чим раніше ми починаємо працювати над указаним, тим вагомішим є результат. Є цілий арсенал засобів інтерактивного навчання: експерименти, бліц-турнір, «мозкова атака», лекція з розв'язанням поставленої проблеми, інтегрований урок, урок-подорож, використання ресурсу комп'ютерних технологій. Важливо навчити слухачів застосовувати свої знання в різних надзвичайних ситуаціях, тобто розвивати елементи творчого мислення. Впевнений в тому, що нові інформаційні технології в освіті сприяють: розкриттю, збереженню та розвитку індивідуальних здібностей слухачів; формуванню пізнавальних якостей; прагненню до самовдосконалення; забезпеченню комплексності вивчення явищ дійсності; невідривності взаємозв'язку між технікою, прикладними науками, повсякденному динамічному оновленню змісту, форм і методів навчання та виховання. Викладач має можливість: ефективно організувати контроль знань, умінь і навичок слухачів; економно використовувати навчальний час;

коригувати навчальний процес завдяки забезпеченню зворотнього зв'язку з слухачами; розширювати та комбінувати види роботи; створювати умови для здійснення індивідуального та диференційованого підходу.

Практичний аспект використання ІКТ під час підготовки та проведення навчання з урахуванням місця, ролі та основних напрямків їх використання на мою думку є дуже важливим. Використання комп'ютерних технологій допомагає не тільки виховувати зацікавленість, а й допитливість, уважність, спостережливість, що сприяє застосуванню в роботі таких методів: практично-репродуктивний; групової роботи; візуальний з елементами пошуку; метод занурення. Зазвичай організація інтерактивного навчання розробляється з урахуванням вікових особливостей. Вважаю, що стимулюючи розвиток ініціативності, відповідальності та самостійності, можна спонукати його до пошуків шляхів досягнення високих результатів навчання. Навчити слухача сприймати інформацію з екрана, осмислювати, аналізувати і засвоювати її - ось головне завдання викладача. Сучасний урок з використанням комп'ютера та проектора як однієї з інтерактивних форм навчання – це, собисто для мене, відхід від рутини й монотонності. І, звичайно, деякий ігровий аспект, відхід від типового словесного мислення, опора на нескладні нестандартні операції. Сьогодні, з вільним доступом до інтернету люди беруть активну участь в різноманітних заходах, акціях та конкурсах. Вони звітують перед колегами на практичній конференції, презентуючи свої роботи.

Шляхом застосування мультимедійних засобів, я одержую дві переваги – якісну та кількісну. Щоб досягти чогось у житті – потрібно докласти чимало зусиль, і наполегливо йти до поставленої мети. Нову актуальну інформацію, викладач зможе внести до навчання, використовуючи ресурси мережі Інтернет. Крім усього іншого Інтернет дає можливість урізноманітнити зміст і методику навчання. У зв'язку з цим виникла необхідність систематизувати ресурси, придатні для навчання. Зробити це можна на сайті.

Таким чином, назріла необхідність проектування і створення сайту. Зараз на сайті можна переглянути розробки лекцій, методичні матеріали, сценарії та фотоматеріали.

Викладачеві не можна стояти на місці! Професіоналізм його складають: базові знання цивільного захисту, володіння сучасними методиками, організаційні здібності, прагнення до самовдосконалення. Стрижнем майстерності є його компетентність, яка не дозволяє йому працювати нижче відповідних стандартів та передбачає успішну здатність приводити у відповідність свою роботу з новими вимогами життя і суспільства.

3. Якісне виконання працівниками навчально-консультаційного пункту ЦЗ своїх обов'язків - як один із шляхів підвищення ефективності навчання населення

3.1. Щоб досягнути ефективних результатів з навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях необхідно вірно та своєчасно організувати навчальну роботу за програмами практичної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях з відпрацювання слухачами навчально-виробничих завдань з планування, організації та проведення на підприємствах, в установах та організаціях спеціальних об'єктових навчань, тренувань та інших навчально-організаційних заходів з питань цивільного захисту;

3.2. Своєчасно надавати методичну допомогу та консультування керівників суб'єктів господарювання за програмами підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;

3.3. Постійно проводити методичне керівництво мережею консультаційних пунктів при житлово-експлуатаційних органах (ОСББ) з метою організації та проведення серед місцевого населення інформаційно-просвітницької роботи та пропаганди знань з питань захисту і дій у надзвичайних ситуаціях;

3.4. Необхідно забезпечити належні умови для проведення на базі навчально-консультаційного пункту або інших виділених органами місцевого самоврядування пристосованих для навчання приміщеннях, виїзних занять педагогічним складом Центру за програмами функціонального навчання;

3.5. Потрібно також забезпечити виконання умов угод про навчання з юридичними і фізичними особами, надання послуг з розробки плануючої, програмно-методичної документації, інформаційно-довідкових і наочних матеріалів та виконання інших робіт на замовлення підприємств, установ та організацій з навчання населення;

3.6. Використовуючи методичні рекомендації, завідувачі навчально-консультаційних пунктів з питань цивільного захисту, зможуть значно швидше, якісніше, з урахуванням єдиних вимог організувати планування роботи з проведення функціонального навчання.

3.7. Дуже важливо створити, а потім постійно розвивати та удосконалювати навчальну матеріально-технічну базу навчально-консультаційного пункту.

4. Ефективність організації планування роботи з навчальної діяльності

4.1. Щоб досягти гарної ефективності теоретичного та практичного навчання у сфері цивільного захисту, необхідно здійснювати навчальну діяльність НКП на підставі якісного проведення планування роботи на навчальний рік.

4.2. При плануванні роботи НКП потрібно враховувати зміни, які відбуваються в нормативно-правових актах у сфері цивільного захисту, господарської діяльності підприємств, установ та організацій (далі - суб'єкти господарювання).

4.3. План роботи НКП має відповідати плану основних заходів міста (району) до завдань, поставлених начальником Центру на наступний рік.

4.4. Основою планування роботи НКП треба взяти визначені заходи щодо

підготовки посадових осіб та населення з питань цивільного захисту територіальної підсистеми міста (району).

4.5. Важливо використовувати аналіз навчальної діяльності за поточний рік, актів перевірок міста (району), суб'єктів господарювання з реалізації ними заходів державної політики у сфері цивільного захисту.

4.6. Для ефективного планування навчального процесу на навчально-консультаційному пункті потрібно мати:

- витяг з плану комплектування слухачами з функціонального навчання у сфері цивільного захисту на рік;
- витяг з плану роботи Центру на рік;
- програми практичної підготовки до дій у надзвичайних ситуаціях на підприємствах, в установах та організаціях;
- програми загальної підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях;
- план-графік проведення на підприємствах, в установах, організаціях спеціальних об'єктових навчань, тренувань з цивільного захисту та навчально-тренувальних занять на потенційно небезпечних об'єктах з відпрацюванням дій за можливими аварійними ситуаціями на рік;
- копію графіка проведення "Дня цивільного захисту" в загальноосвітніх, професійно-технічних та "Тижня безпеки дитини" в дошкільних навчальних закладах міста (району) на рік;
- копію графіка використання закріпленої за Центром навчально-матеріальної бази об'єктів господарювання для проведення практичних занять зі слухачами на рік.

4.7. Для ефективної організації та забезпечення навчального процесу завідувач навчально-консультаційного пункту повинен скласти:

- план-графік виконання навчально-виробничих завдань навчально-консультаційним пунктом з цивільного захисту на суб'єктах господарювання, що проводять навчання населення

- діям у надзвичайних, аварійних ситуаціях та в умовах терористичного акту на рік;
- план роботи завідувача навчально-консультаційного пункту на рік;
- правила внутрішнього розпорядку навчально-консультаційного пункту;
- план розвитку та удосконалення навчальної матеріально-технічної бази навчально-консультаційного пункту на рік.

4.8. Дуже важливо якісно і своєчасно вести облікову та звітну документацію:

- журнал обліку роботи завідувача навчально-консультаційного пункту;
- журнал обліку практичного навчання;
- журнал обліку проведених консультацій на базі навчально-консультаційного пункту з цивільного захисту під час чергування;
- річний звіт про виконання плану роботи навчально-консультаційного пункту;
- звіти відповідно до Листа Департаменту щодо організації заходів ЦЗ ДСНС України №16-1117/01 від 11.12.2018 р.

5. Контроль та стійке дотримання запланованих показників роботи пункту - запорука ефективності та якості навчання населення.

5.1. Практично-навчальна робота

Буде ефективно, якщо на виконання завдань пов'язаних з практичною підготовкою, визначеною НМЦ відповідно до затвердженого Плану-графіку проведення практичної підготовки буде дотримана норма часу. Структурними складовими такої роботи повинні бути підготовка та проведення занять з практичної підготовки, із розрахунку на одне спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту:

- ✓ спеціальне об'єктове навчання суб'єкту господарювання, віднесеного до однієї із категорій цивільного захисту - до 4 днів (32 години);
- ✓ спеціальне об'єктове навчання суб'єкту господарювання з чисельністю працюючих 50 і більше осіб, за умови продовження ним виробничої діяльності в особливий період та (або) експлуатації об'єкту підвищеної небезпеки - до 4 днів (32 години);
- ✓ об'єктове тренування вищого навчального закладу та показовий День цивільного захисту, Тиждень безпеки дитини на базі загальноосвітнього та дошкільного навчального закладу - до 2 днів (16 годин);
- ✓ участь у заходах з підготовки та проведення спеціального тренування формування у складі профільної територіальної спеціалізованої служби цивільного захисту або територіального формування цивільного захисту - до 3 днів (24 години).

5.2. Так, як практична підготовка суб'єктів господарювання супроводжується теоретичним навчанням керівного складу і фахівців, важно, щоб завідувач НКП залучався до навчального процесу з функціонального навчання, як складник що створює передумови для проведення заходів з підготовки органів управління і сил цивільного захисту, і перш за все з такими навчальними категоріями, як керівники штабів керівництва спеціальних об'єктових навчань, тренувань, керівники спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, а також брати участь у проведенні навчальних курсів із спеціальної підготовки.

5.3. Буде ефективно якщо на проведення такої роботи буде відводитися більше часу. Важливо, щоб постійно здійснювалась підготовка розширеного план-конспекту, необхідного роздавального матеріалу, уточнення (корегування) технологічної карти.

5.4. Важливою рисою ефективності є проведення навчальних курсів із спеціальної підготовки осіб, що залучаються підприємствами, установами та організаціями до проведення інструктажів, навчання і перевірки знань з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки - 1 година на групу за одну академічну годину, до 10 відсотків від загального обсягу навчального часу, відведеного навчальною програмою при проведенні індивідуальних занять.

5.5. Консультаційно-методична робота.

Важливою рисою ефективності є надання кваліфікованої допомоги у плануванні заходів цивільного захисту, організації функціонування об'єктових комісій, органів управління і сил цивільного захисту, щоб досягти найкращих показників, необхідно витратити до 8 годин на одне підприємство, установу, організацію за один місяць.

5.6. Щоб консультації для підприємств, установ, організацій з питань курсового та індивідуального навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях, організації та проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з питань цивільного захисту мали найкращу ефективність необхідно приділяти до 15% від загального часу чергування згідно затвердженого графіку і чверть від часу передбаченого для проведення заходу з практичної підготовки при безпосередньої роботі на суб'єкті господарювання.

5.7. Підготовка та розповсюдження методичних матеріалів з проведення спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту будуть мати позитивний ефект, якщо це робити на початку підготовчого періоду до проведення практичних заходів на об'єкті господарювання.

5.8. Буде ефективно якщо на надання інформаційно-методичної підтримки консультаційним пунктам при органах місцевого самоврядування, а також базовим (опорним) з питань безпеки життєдіяльності

загальноосвітнім та дошкільним навчальним закладам приділяти більше годин на місяць.

5.9. Використання оригінал-макетів, стендів, інформаційно-довідкових куточків з питань цивільного захисту також дають ефективні навчальні результати.

5.10. Розроблені методичні видання – методичні посібники для осіб, що проводять інструктажі, навчання та перевірку знань з питань ЦЗ з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, брошури, буклети, листівки, плакати дають сильний пізнавальний ефект при їх раціональному використанні.

5.11. Для підвищення професійної майстерності завідувачам НКП необхідно постійно приймати участь в роботі педагогічної ради, методичних комісій, методичних нарадах, семінарах практикумах, Днях професійної майстерності, майстер класах, відвідування відкритих занять – за фактичним часом.

5.12. Інша робота завідувача НКП. Постійне та регулярне удосконалення навчальної матеріально-технічної бази НКП це запорука ефективності проведення теоретичних і практичних занять.

5.13. Участь у підготовці та проведенні штабних тренувань з органами управління цивільного захисту ланок територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та виконання обов'язків під час командно-штабних навчань з органами управління і силами цивільного захисту у складі контрольної групи з оцінки дій учасників спеціальних об'єктових навчань (тренувань) з питань цивільного захисту дають важливу інформацію викладачу.

6. Мобільний навчально-консультаційний пункт

Одним із шляхів підвищення ефективності навчання населення - це створення мобільних навчально-консультаційних пунктів для навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

6.1. Завдання мобільного навчально-консультаційного пункту:

- інформаційно-просвітницька робота з населенням щодо правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, яка проводиться за допомогою бесід, консультацій, з використанням поліграфічних видань, інформаційно-комунікаційних технологій, аудіовізуальних та інтерактивних засобів;
- сприяння розвитку громадської свідомості щодо особистої та колективної безпеки;
- підвищення рівня морально-психологічного стану громадян в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.

6.2. Відповідно до покладених на нього завдань мобільний консультаційний пункт забезпечує:

- доведення до населення інформації про небезпеку за місцем проживання та заходи з реагування на НС;
- створення умов для самостійного вивчення населенням посібників, пам'яток, інших навчально-інформаційних видань, перегляду та прослуховування інформації з питань ЦЗ та БЖД;
- надання інформації населенню щодо прав та обов'язків громадян України у сфері цивільного захисту;
- участь в інформаційно-просвітницькій роботі та пропаганді знань серед населення з питань заходів цивільного захисту, а також роз'яснення правил поведінки та дій в умовах НС, несприятливих побутових умовах або нестандартних ситуаціях, проведення бесід, вікторин та інших заходів;
- сприяння роботі місцевих органів влади та громадських організацій у проведенні просвітницької роботи щодо дій в умовах загрози та при виникненні НС, а також при ліквідації їх наслідків;

- доведення до мешканців конкретних повідомлень щодо участі населення у заходах цивільного захисту за місцем проживання (інформація про: дії за попереджувальним сигналом «Увага всім!» та при проведенні евакуаційних заходів; щодо місць знаходження захисних споруд, пунктів видачі засобів індивідуального захисту тощо);
- постійне вивчення та освоєння досвіду щодо форм і методів просвітницько-інформаційної роботи та пропаганди знань;
- створення та удосконалення необхідної навчально-матеріальної бази.

6.3. Для забезпечення діяльності за призначенням мобільний консультаційний пункт укомплектовується консультантами, а також оснащується мобільним, легким у збиранні приміщенням (намет, автомобіль), відповідним майном і методичними матеріалами.

6.4. Відповідальний за роботу мобільного навчально-консультаційного пункту, відповідає за планування заходів, зміст та своєчасне поновлювання наочної інформації, організацію роботи консультантів з числа працівників Центру та інших фахівців державних та громадських організацій, стан навчальної матеріально-технічної бази та зобов'язаний:

- розробляти та вести відповідні планувальні та облікові документи;
- добирати консультантів на громадських засадах та проводити з ними відповідні інструктивні заняття;
- організовувати проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах НС за порядком та в обсязі, встановленому начальником Центру;
- забезпечувати необхідними поліграфічними виданнями та зразками приладів радіаційного та хімічного захисту та контролю;
- вести у журнал обліку консультацій, наданих відвідувачам мобільного навчально-консультаційного пункту;
- складати заявки на поновлення навчального і наочного приладдя, технічних засобів навчання, літератури.

6.5. Діяльність мобільного консультаційного пункту здійснюється згідно з «Планом роботи мобільного консультаційного пункту», який розробляється з урахуванням необхідності доведення до населення інформації, актуальної на період діяльності мобільного консультаційного пункту.

6.6. Просвітницько-інформаційна робота і пропаганда знань з питань цивільного захисту а безпеки життєдіяльності серед населення області здійснюється шляхом проведення консультацій з питань захисту та дій в умовах можливих надзвичайних ситуацій, зокрема:

- дій за попереджувальним сигналом «Увага всім!», при терористичних актах, при проведенні евакуаційних заходів;
- укриття у захисних спорудах, застосування засобів індивідуального та колективного захисту;
- надання домедичної само- та взаємодопомоги постраждалим;
- поведінка в несприятливих побутових і нестандартних ситуаціях;
- особливості поведінки в різні пори року, при виникненні епідемій, епізоотій, отруєнь, на воді;
- дотримання правил пожежної безпеки і санітарно-гігієнічних норм;
- проведення інформаційних та агітаційних заходів (бесід, лекцій, показів відеофільмів, слайдів тощо);
- розповсюдження поліграфічних видань з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності - пам'яток, листівок, посібників, буклетів, плакатів;
- надання інформації про потенційну небезпеку, яка характерна для області, та реагування на неї.

6.7. Основна увага при навчанні населення звертається на морально-психологічну підготовку, на виховання у громадян почуття відповідальності за свою безпеку та безпеку оточуючих, до дій у НС.

6.8. До проведення консультацій залучаються:

- НМЦ ЦЗ та БЖД області;
- Управління з питань НС та оборонної роботи обласної державної адміністрації;

- ГУ ДСНС України в області;
- обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф.

6.9. Робота консультантів мобільного навчально-консультаційного пункту організовується таким чином, щоб кожний його відвідувач міг отримати вичерпну інформацію (роз'яснення) щодо питань гарантованого забезпечення захисту та порядку дій в умовах надзвичайних ситуацій.

6.10. Основні документи, які регламентують діяльність мобільного навчально-консультаційного пункту:

- наказ начальника НМЦ ЦЗ та БЖД області щодо створення та організації роботи мобільного навчально-консультаційного пункту;
- положення про мобільний навчально-консультаційний пункт;
- розпорядок роботи навчально-консультаційного пункту;
- план роботи мобільного навчально-консультаційного пункту;
- графік чергувань консультантів мобільного навчально-консультаційного пункту;
- журнал обліку консультацій, наданих відвідувачам мобільного навчально-консультаційного пункту.

7. Навчальне матеріально-технічне забезпечення роботи мобільного навчально-консультаційного пункту

Мобільний навчально-консультаційний пункт є легким у збиранні-розбиранні приміщенням невеликих розмірів, яким може бути намет (автомобіль), у якому розміщуються столи, стільці, стелажі, розкладки, технічні засоби навчання, для показу відеоматеріалів та слайдів, тощо.

До навчального матеріально-технічного забезпечення діяльності мобільного навчально-консультаційного пункту належать:

- нормативно-правове забезпечення заходів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: закони України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Державної служби України з надзвичайних ситуацій, тощо;

- зразки навчального майна: засоби індивідуального захисту, вогнегасники, засоби надання долікарської допомоги, тощо;
- поліграфічні видання з питань цивільного захисту та безпеки життєдіяльності: посібники, рекомендації, пам'ятки, буклети, плакати, періодичні видання (газет, журналів) тощо;
- стенди з тематики цивільного захисту та безпеки життєдіяльності.

8. Висновок

Для підвищення ефективності навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях, при плануванні нашої подальшої роботи буде приділятися більше уваги використанню ІКТ під час підготовки та проведення навчання працюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях. Мобільний навчально-консультаційний пункт – одна із форм роботи з навчання населення питанням цивільного захисту та безпеки життєдіяльності та надає можливість більш тісного, практичного та неформального спілкування з населенням. Надає можливість визначити коло питань, які найбільше турбують громадян, та яку б інформацію вони хотіли отримати. Тому головне завдання роботи мобільного навчально-консультаційного пункту: наше сьогодення і наш захист не тільки в надзвичайних або екстремальних ситуаціях, а й у повсякденному житті, шанс уникнути небезпечної ситуації шанс вижити буде у того, хто буде підготовлений до надзвичайних ситуацій, як теоретично, так і морально.

9. Список використаних джерел:

1. Кодекс ЦЗ України.
2. Постанова КМ України №444 від 26 червня 2013 «Про порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
3. Наказ МВС від 29.05.2014 № 523 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності».
4. Наказ МВС від 21.10.2014 № 1112 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання».
5. Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях, затвержені Наказом ДСНС України від 19.02.2016 № 83.
6. Статут Навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Київської області.
7. Лист ДСНС від 26.04.2017 № 16-6361/161 Рекомендації щодо проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

